

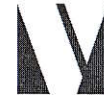
LBRIS

We know
books

Radu Negrescu-Suțu

DESCULȚELE REGALE

- Nuvele -

EDITURA VREMEA

BUCUREȘTI

2025

SUMAR

CLEOPATRA	5
BESADĂ	11
MEREDITH	22
CONCERTUL DE HÄNDEL	29
LA BOCCA DELLA VERITÀ	34
PIESA DE TEATRU	40
ANNALISA	43
PLOMBAL	64
BLOODY MARY	72
LIXANDRU	83
DESCULȚELE REGALE	113
TRĂIAN	127
HANUL TĂTARIILOR	141
AMOUR „À LA RUSSE”	143
BĂTRÂNUL ȘI ACADDELELE	146
BĂNCUȚA DE ZECE FRANCI	148
DESTINUL	150
SĂGEATA	153
DESPRE VIRILITATE	155
DESPRE DRAGOSTE ȘI PRIETENIE	158
DESPRE FRUMUSEȚE	163
NEBUNUL LUI EPICUR	165
SIESTA LUI VODĂ	168
PREZICEREA ȚIGĂNCII	174
DESPRE MARTIRI	176
DESPRE NECESITATEA ILUZIEI PERFECȚIUNII ÎN DRAGOSTE	178

Editura Vremea este acreditată CNCS, categoria B,
domeniul *Istorie și Studii culturale*

Imagine copertă: Monasterio de las Descalzas Reales,
Madrid

Redactor: Odilia Roșianu

Corector: Alexandra Ciuciulin

Tehnoredactor: Gabriel Ionescu

Coperta: Alexis Dimcev

Copyright © Radu Negrescu-Suțu, 2025

Copyright © Editura Vremea pentru prezenta ediție, 2025

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NEGRESCU-SUȚU, RADU

Desculțele regale : nuvele / Radu Negrescu-Suțu. -

București : Vremea, 2025

ISBN 978-606-081-334-7

821.135.1

CLEOPATRA

La începutul acestui an, întâlnindu-mă cu vara mea, Diana, care revenise la Paris între două turnee, aceasta mi-a povestit o întâmplare mai veche, pe care am căutat s-o aștern pe hârtie cât mai grabnic, de teamă să nu uit, cu timpul, unele detalii.

Iată, deci, relatarea acestei neobișnuite întâmplări, așa cum mi-a fost atunci povestită:

„Prin luna martie a anului una mie nouă sute optzeci și opt, plecasem, cu Orchestra Lamoureux din Paris, într-un turneu care acoperea, pot spune fără exagerare, într-un răstimp relativ scurt, cam trei sferturi din mapamond. Interpretam, la vioară, piese de Fauré și Debussy, la New York, Milano și Tokio, unde concertam pentru prima oară pe prestigioasa scenă a Forumului Internațional.

Cum aceste turnee sunt destul de obositoare, chiar și pentru tânăra de treizeci și patru de ani care eram pe atunci, după concertul de la Scala am avut cu toții două zile libere la dispoziție, de care am decis să profit vizitând Veneția și Verona după bunul meu plac, hotărâtă să mă descurc *à l'aventure*, specialitatea mea, la fața locului.

Așa că, odată ajunsă la Veneția, am luat un *motoscafo* până la San Marco, unde se afla un hotel la care trăsesem cu câțiva ani în urmă cu Costin, soțul meu, și care ne lăsase o amintire mai mult decât plăcută, fiind oarecum ferit de arterele circulate zi și noapte de zgomotoșii turiști.

Din păcate, cum nu am avut precauția de a rezerva o cameră și hotelul era complet ocupat, am început să iau la rând stabilimentele din vecinătate, toate pline vârf din cauza unui Salon internațional ce avea loc în acel moment în Cetatea Dogilor, numit *Venezia Sposi*, Salonul Matrimonial.

Pe nesimțite, îndepărtându-mă, am ajuns în față la Daniela, unde, după două ceasuri de cutreierat hotelurile venețiene cu valiza în mână, eram dispusă să plătesc oricât pentru a nu dormi pe cheiuri.

Deși nici acest hotel nu mai avea camere libere, directorul, un italian amabil și curtenitor, milostivindu-se de tinerețile mele, mi-a propus un loc într-un fel de antreu, fără ușă, ascuns după o perdea, unde se mai afla un pat, în care urma să doarmă la noapte o altă clientă. Era unica soluție. Condițiile se arătau precare, dar pentru numai o noapte mi-am spus că pot risca această aventură.

M-am întors la hotel seara târziu, mai mult târându-mă, întrucât bătusem orașul în lung și-n lat cu piciorul, din San Marco în Cannaregio, Dorsoduro, Santa Croce și alte *sestieri*. Și-am căzut în pat frântă de oboseala acumulată, fără măcar să fi observat că nu mai eram singură în odaie, celălalt pat fiind acum ocupat de o tânără de vreo douăzeci de ani, îmbrăcată și coafată ca din alt veac, cu o privire fascinantă care mă intriga peste măsură.

Am făcut cunoștință și astfel am aflat că juna era o studentă egipteană care vorbea cu dezinvoltură mai multe limbi și, cu toată vârsta sa tânără, călătorise mai mult decât mine.

Semăna oarecum cu cântăreața Oum Kalthoum în tinerețe, dar mai cu seamă semăna, datorită ochilor, pieptănăturii și bijuteriilor purtate în jurul gâtului, pe piept și la încheieturile mâinilor, cu frumoasa Cleopatra, însă nu cu cea din portretele sculptate sau efigiile romane, ci mai degrabă cu imaginea lăsată de memorabila interpretare a actriței Liz Taylor.

În consecință, am poreclit-o Cleopatra în sinea mea, și-am început s-o descos, bucuroasă de prilejul de a conversa cu o tânără instruită, pe care nu a trebuit s-o

stârnesc prea tare, întrucât fiind locvace, ca mai toți egiptenii, odată pornită, nu se mai putea opri.

Așa am aflat povestea celor doi îndrăgostiți din Cairo, urbea sa natală, pe care mi-a istorisit-o cu lux de amănunte, fără a se lăsa prea mult rugată.

Mehmet Ali, guvernatorul Egiptului, aflase prin iscoadele sale din cancelariile otomane și britanice că mamelucii, care nu-l urmaseră în campanii pe Napoleon după Bătălia Piramidelor, complotau să-l ucidă.

Beiul îi invită atunci pe aceștia la un ospăț dat în cinstea fiului său, Tusun, un tânăr războinic de șaptesprezece ani, care urma să plece într-o expediție în Arabia, și-i ucise pe toți în timpul festinului, punând astfel capăt unei dinastii vechi de șase veacuri.

Însă una dintre căpetenii, pe nume Chota, reușise să scape teafără, schimbându-și straietele cu cele ale unui servitor, și să fugă la Țarigrad, unde, implorând protecția sultanului Mahmud, jură să se răzbune.

Padișahul, strateg iscusit, care știa să profite de o oportunitate când aceasta se prezenta, îi acordă imperiala sa protecție, dar îl însărcină în schimb, peste mai mulți ani, cu o misiune secretă, aceea de a-l asasina pe Mehmet Ali, care se autoproclamase vicerege al Egiptului și Sudanului și se dorea acum autonom, cutezând chiar să-l înfrângă în bătălia de la Konya. Chota primi misiunea cu bucuria sosirii momentului mult așteptat al răzbunării jurate.

La Cairo, fiul lui Mehmet Ali, Tusun Pașa, cel care plecase în expediția din Arabia după masacrul mamelucilor, avea acum o fată, pe Hoșiar, de o mare frumusețe, pe care bătrânul bei o iubea ca pe lumina ochilor.

Planul lui Chota, pus la cale cu ajutorul unui englez, care lucrase pentru Mehmet Ali și nu fusese plătit conform înțelegerii, consta în răpirea lui Hoșiar, pentru a se putea apoi ajunge la bunic, la care, altfel, era imposibil de ajuns.

A fost tocmit un tânăr copt ortodox, Pahor, curajos și ambițios, al cărui tată luptase la Navarino, și care duse planul la îndeplinire cu ajutorul multelor pungi de galbeni, puse la dispoziție de vistiernicul sultanului.

Dar cum între timp Mehmet Ali, îmbătrânind, se senilizase, fu demis și înlocuit cu unul dintre fiii săi, iar planul asasinării sale, nemaiprezentând niciun interes pentru padișah, fu abandonat.

Întâmplarea făcu însă ca tânărul Pahor să se îndrăgostească fără voia sa de frumoasa fecioară pe care, până la urmă, o răpise degeaba, și îi ceru mâna. Fiind bărbat frumos și cutezător, și nefiindu-i chiar indiferent, Hoșiar i-o acordă cu bucurie, astfel încât se întoarseră amândoi la Cairo, unde fata se converti la credința lui și se căsătoriră în frumoasa biserică coptă suspendată, cu hramul Maicii Domnului.

Hoșiar era, după cum am aflat, străbunica paternă a interlocutoarei mele, în fine, o numesc interlocutoare, însă de fapt numai ea vorbea, eu nereușind mai deloc să plasez vreun cuvânt și, de altfel, nici nu doream, spre a nu pierde vreo fărâșă din această captivantă povestire.

— Dar, îmi spuse aceasta, până aici nu a fost nimic, să vedeți în continuare povestea de dragoste a mamei mele, care este ceva cu totul și cu totul deosebit.

Eram ca în *O mie și una de nopți*, vocea și privirea Șeherezadei mă fascinau mai mult decât povestirea, iar situația în sine, eu, o româncă, aflându-mă într-un *palazzo* venețian, în compania unei egiptene copte, care-mi povestea noaptea istoria familiei sale de pe vremea lui Mehmet Ali, era de-a dreptul ireală.

Fascinanta povestire m-a captivat și obosit în același timp, așa că la un moment dat, spre dimineață, am admit, *entre chien et loup*, cum spune francezul, răpusă de oboseală, fără a-i fi aflat deznodământul.

M-am trezit pe la prânz, cu bucuria că voi continua discuția cu Cleopatra în fața unui mic dejun copios, urmat de câteva cafeluțe *espressi*, delicii inventate acum un secol la Torino de celebrul Angelo Moriondo.

Patul ei era însă gol, strâns și netezit cu grijă, iar colcata mea de o noapte dispăruse, probabil în trenul de Padova, unde era invitată la nunta unei prietene din copilărie, cu un om de afaceri greco-libanez din oraș.

În fine, toate acestea mi le povestea într-o scrisoare lăsată pe pat, scuzându-se că nu m-a trezit spre a-și lua bun-rămas, nedorind să-mi tulbure somnul profund.

Cum mai aveam o zi întreagă la dispoziție până să plecăm cu orchestra la Tokio, aș fi fost chiar dispusă să o însoțesc cu trenul până la Padova, spre a auzi continuarea povestirii de aseară, și apoi să merg la Verona, cum îmi propusesem, dar acum era prea târziu.

* * *

M-am hotărât deci să vizitez orașul pe îndelete, de una singură, așa că după micul dejun mi-am coborât valiza la recepție, am achitat nota de plată și am ieșit din hotel. Hotelul Carlyle fiind pe strada 76, am mers pe jos până la strada a 5-a, și, traversând-o, am intrat în Central Park, amestecându-mă printre bicicliștii și neobosiții alergători de jogging.

Era o zi însorită de martie, puțin răcoroasă, dar zeul Ra mă încălzea deja cu razele sale, din barca ce plutea pe bolta cerului. În spatele Muzeului Metropolitan, printre ulmii și fagii desfrunziți, se zărea Obeliscul, *Cleopatra's Needle*, adus acum un veac din țara prietenei mele onirice, cu misterioasele-i hieroglife strălucind în bătaia soarelui primăvăratic."

* * *

Cam aceasta a fost, în linii mari, încâlcita poveste a Cleopatrei contemporane întâlnită de vara mea în

Veneția. Personaj la fel de misterios precum omonima sa antică, ea dispăruse tot așa cum a apărut, ca într-un vis, dar atât de intens încât a rămas neuitat până astăzi.

A fost ea o nălucă onirică venită de pe alt tărâm, unul nevăzut, ori o mitomană reală, naratoare imaginativă și talentată, aceasta nu se știe.

Peste câțiva ani, călătorind de astă dată în Egipt, cu ocazia altui turneu, vara mea Diana a ajuns din întâmplare în fața bisericii copte suspendate din Cairo, situată în fundul unei curți de pe strada Mar Girgis din cartierul copt.

Amintindu-și pe loc de povestea Cleopatrei, care-i bântuia amintirile, a intrat curioasă în sfântul lăcaș cu trei altare și a ascultat o slujbă ciudată în limba arabă, la care preoții au slujit tot timpul cu spatele către enoriași.

Biserica era plină de lume, iar la icoana vorbitoare a Maicii Domnului din dreapta intrării se formase o coadă interminabilă. După liturghie, a profitat de ocazie spre a vizita biblioteca și sălile de ceremonii unde, spre surprinderea sa, s-a trezit în fața unui portret înrămat, de mari dimensiuni, reprezentând-o pe enigmatica Cleopatră, exact așa cum o cunoscuse la Veneția în acea memorabilă noapte narativă de la Danieli.

Avea aceeași privire, aceeași coafură și aceleași bijuterii, asemănarea era atât de izbitoare, încât nu putea fi altcineva decât ea.

Uluită, l-a întrebat pe un enoriaș mai în vârstă cine este tânăra din tablou, întrucât este sigură că a mai întâlnit-o. Acesta, zâmbindu-i părintește, i-a răspuns într-o franceză perfectă:

— Doamnă, dacă ați fi cunoscut-o, ar trebui să aveți astăzi cel puțin o sută de ani, ceea ce eu mă îndoiesc. Este Hoșiar, nepoata beiului Mehmet Ali, o mare credincioasă și binefăcătoare a sfintei noastre biserici!

BESADÀ

Douăzeci de ani după ce-mi istorisise captivanta poveste a Hoșiarei, nepoata beiului Mehmet Ali, ce-i fusese relatată de strănepoata acesteia, într-o noapte de neuitat la hotelul venețian Danieli, vara mea Diana a călătorit din nou în Egipt.

De data aceasta a concertat tot cu orchestra Lamoureux din Paris, interpretând împreună celebra operă a lui Verdi *Aida*, în grădinile Muzeului Egiptean din imensa piață Tahrir din Cairo.

Festivitatea fusese organizată de oficialități spre a sărbători redeschiderea acestui muzeu, profund avariata de revoltele iscate de *primăvara arabă* din anul 2011, și care acum își regăsise, după o lungă și costisitoare restaurare, binecunoscuta-i splendoare de dinainte.

Dar, mai presus de toate, vara mea se bucura să o reîntâlnească, după peste un pătrar de veac, pe misterioasa ei interlocutoare din Veneția, pe care o poreclise atunci Cleopatra, datorită asemănării cu actrița Liz Taylor, interpreta pe ecran, cu cincizeci de ani în urmă, a rolului frumoasei regine egiptene.

Prin biserica suspendată coptă din ulița Mar Girgis, a cărei enoriașă Cleopatra era, vara mea reușise să o contacteze și acum urma să o revadă, a doua zi după concert, spre a asculta continuarea fascinantei povestiri de la Danieli.

Biserica din Mar Girgis era cea în care străbunica sa Hoșiar, nepoata guvernatorului devenit vicerege al Egiptului, se convertise, căsătorindu-se cu tânărul copt Pahor, care se îndrăgostise de ea după ce fusese plătit de padișahul de la Țarigrad să o răpească.

Povestea era încâlcită, ca mai toate poveștile orientale, parcă scoasă din cele *O mie și una de nopți* ale înțeleptului calif Harun al-Rașid din Bagdad, nu departe

de străvechea cetate a Vavilonului, și acum mă bucuram să-i ascult urmarea.

Iată deci relatarea acestei revederi după mai mult de un sfert de veac, așa cum mi-a fost ea povestită de vara mea, Diana, la întoarcerea sa în Paris:

„Ieșind a doua zi după concert din hotelul Hilton, de pe insula Zamalek, unde fusesem cazați, aerul răcoros al dimineții mă înfioră puțin, întrucât fiind foarte devreme, soarele încălzea pieziș, încă nu se prăvălise peste oraș, ci parcă încremenise ca o stană la orizont.

Cum nu mă întorceam la Paris cu orchestra decât seara, aveam toată ziua la dispoziție spre a asculta povestea de dragoste a părinților prietenei mele egiptene, poveste pe care nu mai avusese timp să mi-o istorisească atunci, în Cetatea Dogilor.

Ne dăduserăm întâlnire pe esplanada moscheii strămoșului său Mehmet Ali, aflată în interiorul Citadelei construite acum opt veacuri de viteazul sultan Saladin, cu pietrele unor piramide din Giza, pe care acesta reușise să le demoleze.

De sus, de pe esplanadă, priveliștea către oraș era măreață, cu toate cupolele și minaretele moscheilor și geamiilor, cu lotcile și felucile care pluteau pe Nilul sclipitor asemenea unei pânze argintii, dar nu am apucat să o savurez, întrucât deodată Cleopatra a apărut ca într-un vis, o nălucă ce mai mult plutea decât pășea, înaintând către mine.

Era neschimbată, cu toată trecerea timpului, excepând faptul că acum încărunțise puțin, dar amprenta timpului este aproape imperceptibilă în Orient. Purta, cu eleganță și semeție, aceeași pieptănătură și aceleași podoabe din alt veac, cel al străbunicii sale Hoșiar, cu care se asemăna și se identificase peste timp.

Ne-am îmbrățișat cu nostalgie, emoționate de revedere, apoi „ghida” mea m-a dus să vizitez moscheea,

în timp ce-mi istorisea, cu verva pe care nu i-o uitasem, povestea acestui lăcaș.

Astfel, am aflat că Moscheea de Alabastru fusese ctitorită, acum aproape două veacuri, în stil otoman, de Mehmet Ali, puternic inspirat de Moscheea Albastră, pe care beiful o văzuse la Țarigrad.

Înăuntrul ei, mi-a atras atenția *minbarul*, amvonul credincioșilor mahomedani, care era o bijuterie ebnestică sculptată în lemn de cedru și pictată în verde, culoarea atât de dragă profetului Mahomed, iar lângă el se afla *mihrabul*, o nișă săpată în perete, care indică enoriașilor musulmani direcția către Mecca.

— Termenul de *mihrab*, îmi spuse ghida mea, înseamnă în arabă „adăpost” și indică, într-una dintre surele Coranului, un loc secret aflat în interiorul Templului din Ierusalim, unde Sfânta Fecioară de Dumnezeu născătoare, pe atunci copilă, s-a retras într-o izolare mistică.

De altfel, uitați ce spune inscripția care împodobește frida, sus lângă candela aninată deasupra ei: *Allah este lumina cerurilor și a pământului. Lumina sa este asemănătoare unei firide unde se găsește o candelă, candela este într-un glob de cleștar, globul este ca un astru strălucitor.* Este un verset din Sura Luminii, iar de altfel numele bunicii mele, Besadà, înseamnă, în limba coptă, lumină.

După ce s-a recules un moment la mormântul majestuos din marmură al străbunului său, aflat în dreapta intrării, am ieșit împreună din Citadelă și am purces pe jos către o destinație cu nume neliniștitor, Orașul Morților.

La început cimitir al regilor mameluci, care și-au ridicat aici mausolee fastuoase acum șase-șapte veacuri, locul s-a transformat de-a lungul timpului într-un fel de *curte a miracolelor*.

Aici sălășluiește o faună de mațe-fripte, coate-goale, şuți, geambași, răufăcători, ologi și târfe, scursurile pe